



Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

**Punkt 10.**

**Spildevandsplanlægning - Forslag til tillæg til Spildevandsplan 2008-2019, Separatkloakeringsstrategien og Administrative forhold - regler og praksis.**

2013-35561.

**Miljø- og Energiudvalget indstiller**, at byrådet godkender forslag til tillæg til Spildevandsplan 2008-2019, Separatkloakeringsstrategien og Administrative forhold - regler og praksis samt tilhørende miljøvurdering med henblik på en 8 ugers offentlighedsperiode.

**Sagsbeskrivelse**

Spildevandsplanmyndigheden har i samarbejde med miljømyndigheden og Aalborg Forsyning, Kloak A/S det seneste år været undervejs med en generel revision af Spildevandsplan 2008-2019, idet der vurderes at være behov for en række større og mindre ændringer og ajourføringer. Arbejdet med den generelle revision af spildevandsplanen blev bl.a. initieret af de statslige vandplaner og i særlig grad den tilhørende kommunale vandhandleplan, der blev godkendt af byrådet den 26. november 2012 (punkt 2).

Da de statslige vandplaner blev erklæret ugyldige i december 2012 forsvandt grundlaget for vandhandleplanen imidlertid samtidigt. På den baggrund vurderes det ikke hensigtsmæssigt at gennemføre en generel revision af Spildevandsplan 2008-2019 på nuværende tidspunkt, og det er derfor besluttet at lade den generelle revision afvente vandplanarbejdets færdiggørelse, og herunder byrådets gentagne behandling af den kommunale vandhandleplan.

Det vurderes imidlertid, at der her og nu med fordel kan foretages en præcisering og delvis opdatering af Spildevandsplan 2008-2019 via nærværende tillæg. Tekstdelen til den gældende Spildevandsplan 2008-2019 er vedlagt som bilag.

Med tillægget ændres Spildevandsplan 2008-2019 på følgende to områder:

- a) Det præciseres, at alle fælleskloakerede områder i Aalborg Kommune planlægges separatkloakeret inden år 2100, og samtlige fælleskloakerede områder angives dermed til planlagt separatkloakering i planvisningen. På de vedlagte kortsnit af spildevandsplanens bydelsplan for Vadium er ændringen i planvisningen illustreret ved henholdsvis "Aktuel planvisning" og "Fremtidig planvisning".
- b) Den administrative praksis ajourføres og præciseres. Der tilføjes især en administrativ praksis for berigtigelser af spildevandsplanen og forhold vedrørende eksisterende tilledninger til spildevandsplanen.



## Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

vandsselskabets spildevandsanlæg, køkkenkvarne, fællesprivate anlæg, mulighed for udtræden af kloakfællesskabet, ekspropriation og vandløb/kloak ajourføres og præciseres.

Ved at angive alle fælleskloakerede områder til separatkloakering kan antallet af tillæg til spildevandsplanen, som følge af vedtagne lokalplaner, samtidigt reduceres væsentligt.

Idet der er tale om væsentlige ændringer af Spildevandsplan 2008-2019, er det valgt at udarbejde en miljøvurdering, som i omfang er svarende til miljøvurdering af en fuld revision af en spildevandsplan. På den måde belyses de forskellige miljømæssige fordele og ulemper i forbindelse med vedtagelse af tillægget, og samtidigt angives eventuelle afbødende foranstaltninger.

### **Den fortsatte separatkloakering - separatkloakeringsstrategien**

Spildevandsplan 2008-19 er baseret på en overordnet separeringsstrategi, der går ud på, at så meget regnvand som muligt skal fjernes fra renseanlæggene ved gradvist at separatkloakere kloaksystemet, således at regnvandet håndteres decentralt. Strategien bygger på beslutningen om, at alle fælleskloakerede områder i Aalborg Kommune planlægges separatkloakeret inden år 2100.

Ved separatkloakering adskilles regnvand og spildevand i hvert sit rør. Trods udgiften til at separere på egen grund er det til fordel for borgerne, idet kælderafløb derved tilsluttes den separate spildevandskloak, og dermed ikke udsættes for risiko for oversvømmelser under regn. Det er ligeledes til fordel for samfundet, idet oversvømmelser og overløb fra kloakken under regn efterfølgende ikke er blandet med spildevandet, der indeholder sygdomsfremkaldende bakterier. Gennemførelsen af separatkloakeringsstrategien vil med andre ord medvirke til en forbedring af sundhedstilstanden for dyr og mennesker.

Med tillægget fastholdes den overordnede strategi for spildevandshåndteringen i Aalborg Kommune.

Aalborg Kommunes håndtering af spildevand sker således fortsat i henhold til den separatkloakeringsstrategi, der blev indledt i slutningen af 1960'erne, og som efterfølgende er fastholdt via spildevandsplanen.

Tillægget medfører, at alle fælleskloakerede områder angives til "planlagt separatkloakeret i perioden 2019-2100", såfremt de ikke er angivet til separatkloakering inden for spildevandsplanens tidshorisont (2008-2019).

Tillæggets afsnit "Separatkloakeringsstrategien" indgår ved byrådets vedtagelse af tillægget formelt som et selvstændigt afsnit i Spildevandsplan 2008-2019. Afsnittet samler og præciserer flere af planens nuværende tekstdele.

*Hvorfor præcisere separatkloakeringsstrategien?*



## Magistraten

### Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

Den aktuelt gældende Spildevandsplan 2008-2019 bygger i lighed med de tidligere spildevandsplaner på separatkloakeringsstrategien.

Dette er i planens tekstafsnit bl.a. formuleret som følger: *”Kloakforsyningen arbejder efter en overordnet strategi, der går ud på, at så meget regnvand som muligt skal fjernes gradvist fra renseanlæggene ved gradvist at separatkloakere, således at regnvandet udledes decentralt.”*

Efter den i 2010 gennemførte selskabsførelse af kloakforsyningen kan formuleringen imidlertid opfattes som tvetydig i forhold til, om strategien er spildevandsselskabets eller Aalborg Kommunes. Med tillægget tydeliggøres det derfor, at separatkloakeringsstrategien er fundamental for såvel Aalborg Kommune som Aalborg Forsyning, Kloak A/S.

Den offentlige digitalisering af bl.a. plandata via PlansystemDK, hvor borgerne har mulighed for at se, hvad der gælder for deres ejendom, har i lighed med statens DIADEM-projekt (Digital adgang til oplysninger i forbindelse med ejendomshandel) ligeledes medført et behov for at tydeliggøre, at alle fælleskloakerede ejendomme i Aalborg Kommune planlægges separatkloakeret.

Med den aktuelle planvisning fremstår alle ejendomme, der ikke er planlagt separatkloakeret indenfor spildevandsplanens tidshorisont, som planlagt bibeholdt som fælleskloak, når ejendommens data søges digitalt. Dermed sendes et forkert og i mange henseender uheldigt signal til borgerne.

Efter tillæggets vedtagelse vil alle de i dag fælleskloakerede ejendomme i Aalborg Kommune fremover være angivet som planlagt separatkloakeret, og borgerne vil blive oplyst om dette ved ejendomshandler og andre digitale opslag mv. Dermed vil købere og ejere af en i dag fælleskloakeret ejendom få et varsel om, at der fremtidigt forestår en udgift til separatkloakering på egen grund. Ved ombygninger og lignende giver det ligeledes mulighed for at forberede den private kloak på den fremtidige separatkloakering.

#### *Tidsplan for gennemførelse af separatkloakeringen i perioden 2019-2100*

Grundejerne, der er beliggende i områder, hvor separatkloakeringen planlægges gennemført i perioden 2019-2100, vil i forbindelse med byggeprojekter ofte efterspørge et forventet tidspunkt for separatkloakeringen i netop deres område. Imidlertid viser al erfaring, at udefrakommende forhold i form af f.eks. EU-direktiver og lovændringer (herunder affødte krav om indsats udmeldt i vandplaner og ønsker om klimatilpasning) løbende ændrer prioriteringerne. Det vil derfor være mere misvisende end retvisende at udmelde en konkret tidsplan for separatkloakeringens gennemførelse i perioden 2019-2100.

Overordnet vil prioriteringen af områder, hvor separatkloakeringen igangsættes, typisk bero på en afvejning af følgende forhold:



## Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

- Separatkloakering muliggør sløjfning af overløbsbygværker og dermed reduktion af spildevandsbelastningen på en lokal recipient med høj målsætning og/eller stor æstetisk værdi.
- Separatkloakering indgår i en optimering af det overordnede kloaknet. Ved at udlede alt regnvand direkte til den lokale recipient reduceres den mængde opspædt spildevand, der under regn belaster afskærende ledninger og pumpestationer samt renseanlæggene.
- Separatkloakeringen gennemføres for at forbedre afledningsmulighederne i områder, hvor der i utilfredsstillende grad er forekommet opstuvning under ekstremregn.
- Separatkloakering indgår i saneringen af det lokale kloaksystem. I forbindelse med den generelle registrering af kloaksystemets tilstand, der løbende foretages, kan det vise sig, at mange ledninger er i fysisk ringe stand eller har for lille kapacitet, og at en stor del af områdets ledningsnet derfor skal udskiftes.
- Separatkloakeringen gennemføres i forbindelse med koordinerede ledningsarbejder, hvor andre ledningsejere har behov for at udskifte ledninger i vejen, og det derfor er økonomisk og samfundsmæssigt optimalt samtidigt at udføre separatkloakeringen.

Generelt vil der ved den løbende prioritering af de områder, hvor separatkloakeringen søges gennemført, blive lagt vægt på at opnå flest mulige synergieffekter. Dette vil forventeligt medføre, at indsatsen typisk udføres udefra og ind, det vil sige, at oplandsbyernes kloaksystemer separatkloakeres først, og at de fælleskloakerede områder i selve Aalborg og Nørresundby i højere grad må afvente. Transportafstanden til renseanlægget, og dermed behovet for pumpning mv., er generelt størst i tilknytning til oplandsbyerne, og ved at gennemføre en separatkloakering af de tilknyttede oplande ophører pumpningen af regnvand over lange strækninger. Oplandsbyernes udløb er endvidere ofte beliggende opstrøms i vandløbssystemerne, og dermed vil tiltagene have en positiv effekt i hele det nedstrøms vandløbssystem.

Ved udgangen af 2012 var ca. 30.000 ejendomme fortsat beliggende i et fælleskloakeret område. Hvis separatkloakeringen forudsættes gennemført med en jævn takt, vil ca. 375 ejendomme derfor årligt skulle separatkloakeres.

I perioden 2008-2012 har ca. 600 ejendomme skiftet status fra fælleskloakeret til separatkloakeret, svarende til kun ca. 120 ejendomme årligt. Aalborg Forsyning, Kloak A/S har i samme periode anvendt væsentlige ressourcer på at afskære de mindre renseanlæg i overensstemmelse med Spildevandsplanens målsætning om en centralisering af spildevandsrensningen. I de kommende år forventes tempoet for separatkloakeringen derfor øget væsentligt, og det er dermed fortsat realistisk at opnå en 100 % separatkloakeret Aalborg Kommune i år 2100.

*Separatkloakeringsstrategien fundamental i forhold til klimatilpasning*



## Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

Separatkloakeringsstrategien vurderes som fundamental i forhold til tilpasning af kloaksystemet til klimaforandringerne øgede nedbørsmængder, og alle planlagte tiltag i spildevandsplanen skal i videst muligt omfang udføres i henhold til strategien.

I Kommuneplantillæg H.029, Klimatilpasningsplan foretages en kortlægning af risikoen for terræn-oversvømmelser fra kloaksystemet i forbindelse med ekstreme nedbørshændelser. Planen skal skabe overblik over kommunens udfordringer vedrørende oversvømmelser og prioritere indsatsen. Efterfølgende skal særskilte handlingsplaner, herunder sektorplaner, som eksempelvis spildevandsplanen, afdække de potentielle udfordringer som følge af klimaforandringerne og fastsætte konkrete mål og virkemidler for de konkrete klimatilpasningsprojekter. Handlingsplanerne/tillæg til spildevandsplanen (forventes udarbejdet i løbet af 2014) udarbejdes løbende efterhånden som grundlaget tilvejebringes.

### *Optimering af separatkloakeringsstrategien*

Separatkloakeringsstrategien er vigtig, såvel for spildevandsplanens udmøntning af Klima- og Bæredygtighedsstrategierne, som for opfyldelse af vandplanernes målsætning. Det har derfor stor betydning, at alle strategiens enkelte delelementer fungerer optimalt.

Aalborg Kommune og andre danske kommuner har gennem de senere årtier høstet en lang række erfaringer med gennemførelse af separatkloakering i tidligere fælleskloakerede områder. Det har bl.a. vist sig, at et uforholdsmæssigt stort antal grundejere ikke overholder den udmeldte tidsfrist, ligesom den udførte separering ikke altid efterlever principperne som forudsat.

Med udgangspunkt i en analyse af de administrative arbejdsgange vil Aalborg Kommune derfor i nærværende spildevandsplans planperiode sætte øget fokus på at sikre, at separatkloakeringsstrategien fungerer optimalt.

### **Administrative forhold – regler og praksis**

Med tillægget præciseres en række administrative forhold. Tillæggets afsnit ”Administrative forhold – regler og praksis” træder i stedet for det tilsvarende afsnit 3 i den gældende spildevandsplan, samt den afsluttende tekst under afsnit 5.3 vedrørende vandløb/kloak.

### *Den dynamiske spildevandsplan og administrativ praksis for berigtigelser*

I modsætning til tidligere tiders relativt statiske spildevandsplaner med tekst og kortbilag i papirform har Aalborg Kommune nu gennem en længere årrække anvendt begrebet ”dynamisk spildevandsplan”, der primært dækker over en løbende ajourføring af spildevandsplanens datagrundlag i databaseform og med en tilhørende opdateret kortvisning via internettet.

I det daglige arbejde med Spildevandsplanen sker der således løbende ændringer i datagrundlaget: Planlagte kloakarbejder udføres, byggemodninger og nye ejendomme kloakeres i overensstemmelse med planen, fejl i datagrundlaget konstateres osv. Alle disse ændringer, der samlet betegnes som



## Magistraten

### Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

berigtigelser, kan via den dynamiske spildevandsplan løbende indarbejdes i planen. Dermed sikres, at administrationsgrundlaget for den daglige anvendelse af spildevandsplanen er det bedst mulige.

Der er i bilag til tillægget redegjort for Aalborg Kommunes administrative praksis for berigtigelser. Ved godkendelse af tillægget godkender byrådet derfor, at spildevandsplanen løbende ajourføres via administrative berigtigelser ud fra en skriftligt defineret praksis, samt at den i bilaget definerede praksis for berigtigelser tilsvarende løbende opdateres administrativt ud fra de her beskrevne kriterier.

Udgangspunktet for den administrative praksis er, at der ved gennemførelse af berigtigelser ikke i praksis ændres på eventuelle berørte parter rettigheder og pligter, samt at ændringer ikke gennemføres som berigtigelser, såfremt der foreligger tvivlsspørgsmål eller uenighed mellem kommunen og eventuelle berørte parter.

#### *Ekspropriation*

Med tillægget præciseres det, at byrådet vil gennemføre ekspropriation til gennemførelse af spildevandsplanen, hvis der ikke kan indgås frivillige aftaler med de berørte grundejere.

I det omfang planlagte nye spildevandsanlæg forventes at kunne medføre ekspropriation, er placeringen af de nye anlæg angivet på spildevandsplanens kortvisning. Det er dog generelt kun muligt at angive en omtrentlig placering af nye anlæg. Ejendomme, der ligger tæt på de viste nye anlæg, må derfor ligeledes forvente at kunne blive berørt af anlæggene.

#### *Mulighed for udtræden af kloakfællesskabet*

I visse områder kan der være miljømæssige og driftsmæssige fordele, hvis ejendomme ophører med at aflede overflade til spildevandssekskabets ledningssystem, og i stedet bortskaffer overfladevandet på egen grund. Ved vedtagelsen af Spildevandsplan 2008-2019 blev der derfor udpeget få enkeltstående områder, hvor Aalborg Kommune gav mulighed for ophævelse af tilslutningspligten for overfladevand. Aalborg Forsyning, Kloak A/S har forsøgsvist givet tilbud om udtræden mod kompensation i et afgrænset delområde ved St. Restrup og ved den tidligere KMD-bygning på Hadsundvej i Vejgård. På baggrund af erfaringerne fra disse forsøg er det såvel Aalborg Forsyning, Kloak A/S' som Aalborg Kommunes vurdering, at gevinsten ikke står mål med indsatsen.

Den tidligere udpegning af områder, hvor Aalborg Kommune gav mulighed for ophævelse af tilslutningspligten annulleres derfor med tillægget, og der udpeges aktuelt ikke nye områder med mulighed for udtræden med kompensation.

I tilknytning til byggemodningsområder, der i status er ukloakerede, og hvor det planlagte kloakeringsprincip er angivet til separatkloak, gives der dog en generel gældende mulighed for ”udtræden”, for så vidt angår overfladevand, hvis der er dokumenteret enighed mellem grundejeren og Aalborg Forsyning, Kloak A/S herom, og grundejeren hos kommunen har søgt og fået tilladelse til



## Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

alternativ bortskaffelse af overfladevandet. Aftalerne skal være indgået inden kloakering af området igangsættes. Områdets kloakeringsprincip vil efterfølgende administrativt blive ændret til spildevandskloakeret. Såfremt bortskaffelse af overfladevandet planlægges at ske i et fællesskab, skal der etableres et spildevandslaug, og i dette tilfælde er det en betingelse for udtræden, at der forudgående gennemføres en spildevandsplanændring.

### *Køkkenkværne*

Med tillægget fastholdes det hidtil gældende princip, at det i Aalborg Kommune generelt ikke er tilladt at installere og bruge køkkenkværne i husstande og virksomheder mv.

Disponeringen af affald fastlægges i affaldsplanen. Såfremt det i forbindelse med affaldsplanlægningen vurderes hensigtsmæssigt, at der anvendes køkkenkværne i f. eks. etageejendomme, åbnes der med tillægget dog op for, at der på baggrund af en konkret vurdering kan gives tilladelse til anvendelse af køkkenkværne.

Tilladelser til anvendelse af affaldskværne vil i givet fald kun kunne meddeles efter en konkret vurdering i lokalt afgrænsede områder, der er separatkloakeret, og hvor spildevandet ledes direkte til rensning på renseanlæg. Det vil være en forudsætning for, at der kan meddeles tilladelse, at anvendelsen af køkkenkværn ikke medfører risiko for forringelse af tilstanden i vandområderne.

### **Miljøvurdering af tillægget**

I henhold til Lov nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer skal der foretages en miljøvurdering af spildevandsplaner. Spildevandsplan 2008-2019 og miljøvurderingen af denne blev vedtaget af byrådet på møde den 19. maj 2008 (punkt 13). I nærværende forslag til tillæg til Aalborg Kommunes Spildevandsplan 2008-2019, Separatkloakeringsstrategien og Administrative forhold – regler og praksis er der tale om så væsentlige ændringer af Spildevandsplan 2008-2019, at det er valgt at udarbejde en miljøvurdering, som i omfang er svarende til miljøvurdering af en fuld revision af en spildevandsplan. På den måde belyses de forskellige miljømæssige fordele og ulemper i forbindelse med vedtagelse af tillægget og eventuelle afbødende foranstaltninger.

### *Miljøvurderingens hovedkonklusioner*

Tillægget til Spildevandsplanen 2008-2019 har overordnet set en positiv virkning på den biologiske mangfoldighed, fauna og flora.

Separatkloakeringsstrategien og den decentrale håndtering af overfladevand vil bevirke, at der bliver mulighed for en mere stabil rensning af spildevand på renseanlæggene, hvilket vil være medvirkende til at forbedre vandkvaliteten i recipienter. Separatkloakering vil ligeledes bevirke en løbende reduktion af overløb med urensset spildevand til vandområderne med en forbedret vandkvalitet og dyreliv i recipienterne til følge. På sigt undgås overløb.



## Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

I perioden fra separatkloakeringen er igangsat, og til den er afsluttet, kan der være behov for midlertidig overløbsmulighed til recipient. Det vil således være fordelagtigt, at perioden for separatkloakeringen er så kort som muligt.

Aalborg Kommune har erfaret, at der i forbindelse med en separatkloakering forekommer fejlkoblinger, som påvirker fauna og flora negativt.

I forbindelse med separatkloakeringen vil der blive udledt separat regnvand direkte til recipient. I større eller mindre grad indeholder dette regnvand forurenede komponenter, som vil kunne påvirke fauna og flora i recipienter negativt. Den årlige stofbelastning kan for nogle stofkategorier være af samme størrelsesorden fra separatkloakerede oplande, som for udledninger fra de fælleskloakerede oplande. Det skal dog ses i lyset af, at der efter en separatkloakering er en væsentlig forbedring af blandt andet den bakteriologiske kvalitet i vandet, der udledes, idet der før blev udledt urensset spildevand direkte til recipienter ved overløb fra fællessystemerne. Eventuelle krav til rensning af det separate regnvand stilles via udledningstilladelser.

Separatkloakeringen vil medføre, at der skal afledes overfladevand til recipienter. Hvis der ikke sker en tilstrækkelig neddrøsing og rensning af overfladevandet, vil den hydrauliske og stofmæssige belastning kunne påvirke fauna og flora negativt i vandløbene.

Der er som tidligere nævnt igangsat et arbejde for at optimere separatkloakeringsstrategien, og resultaterne heraf vil blive implementeret løbende.

### *Habitatscreening*

Overordnet set vurderes planen ikke at have væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for de to berørte Natura 2000 områder. Resultatet af den foreløbige konsekvensvurdering medfører, at der ikke skal foretages en egentlig Natura 2000 konsekvensvurdering af forslag til tillæg til Aalborg Kommunes Spildevandsplan 2008-2019, Separatkloakeringsstrategien og Administrative forhold – regler og praksis.

### **Samarbejde med miljømyndigheden, Aalborg Forsyning Kloak A/S og intern høring**

Spildevandsplanmyndigheden har i samarbejde med miljømyndigheden og Aalborg Forsyning, Kloak A/S udarbejdet det foreliggende forslag til tillæg til Spildevandsplan 2008-2019 samt miljøvurderingen af tillægget.

Forslaget og den tilhørende miljøvurdering har været i intern høring i By- og Landskabsforvaltningen fra den 14. januar til den 30. januar 2014. By- og Landskabsforvaltningen har meddelt, at der ikke er bemærkninger til materialet.

### **Videre behandling**





## Magistraten

### Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014

Efter byrådets 1. behandling af forslag til tillæg til Spildevandsplan 2008-2019 og miljøvurderingen af tillægget skal materialet i offentlig høring i en 8 ugers periode. Under forudsætning af byrådets godkendelse er den offentlige høring i perioden fra ultimo april til ultimo juni 2014. Der påregnes ikke afholdt orienteringsmøde i offentlighedsperioden. Tillægget til Spildevandsplan 2008-2019 og miljøvurderingen af tillægget forventes 2. behandlet efteråret 2014.

Følgende bilag er vedhæftet:

[Bilag 3 - Kortsnit af spildevandsplanens bydelsplan for Vadum der viser henholdsvis "Aktuel planvisning" og "Fremtidig planvisning".](#)

[Bilag 4 - Spildevandsplan 2008-19 \(tekstdelen\)](#)

[Revideret Bilag 1 - Forslag til tillæg til Spildevandsplan 2008-19, Separatkloakeringsstrategien og Administrative forhold - regler og praksis samt tilhørende miljøvurdering.](#)

[Revideret Bilag 2 - Miljøvurdering af forslag til tillæg til Spildevandsplan 2008-2019 Separatkloakeringsstrategien og Administrative forhold – regler og praksis. Bilag 3.](#)

*Beslutning:*

*Anbefales.*



## **Magistraten**

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 31.03.2014